

A marhavész s marhabetegségek ellen mint óvszer ajánlatik a

KORNEUBURGI MARHAPOR

lovak, szarvasmarhák és juhok számára,

az ausztriai császárság, Porosz- és Szász királyságok által engedélyezve, kitüntetve a londoni 1862-iki, párisi, müncheni és bécsi érmeikkel, ő felsége az angol királynő, valamint ő felsége a porosz király főudvarmesterei hivatala részéről a készítő irányában történt leghízelgőbb elismerési iratok szerint — a legkitünőbb eredménnyel használtatik, s hathatósan bizonyulván be különösen:

- Lovaknál:** mirigyés és torokfájalmak eseteiben s bélgörcs ellen, s különösen hogy a lovak jó testben, teljes erőben s vidámságban fenntartassanak.
- Juhoknál:** a májmély eltávolítására, a rothadás s az altest minden fájalmáinál, hol tél-lenség szolgál alapul.

Továbbá:

Szarvasmarhák: a vérféjésnél, a tehenek feltüvődésénél, kevés vagy rossz tej-adásánál, melynek minősége a marhapor használata által szembetűnőleg megjavul, — tüdőfájalmaknál, a borjúzás alatt annak használata megmérhetlen előnnyel jár, gyenge borjúknak beadván, azok személtömést gyarapodnak,

Virágglyanta (Blüthenharz)

a házi-állatok terméketlensége ellen.

Valódi minőségben kapható:

Pesten: Török J. gyógyszerárban, király-utca 7-ik szám alatt. — Thalmyer és társa. — Halbauer testvérek. — Glätz I. F. — Rakodezay A. — **BUDA:** az udvari gyógyszerárban.

Fristöltésű keserűvíz

a budai Rákóczi-ásvány-keserűs-forrásból.

Kapható Buda-Pest minden fűszerkereskedésében s a nagyobb tartományi városokban.

Ezen budai Rákóczi-ásvány-keserűvíz, mely a kir. magyar orvosi egyetem műtermében pontosan megvizsgáltatván, egy bécsi font (32 lat = 7680 szemer) víz 370,778 szemer szilárd alkotórészeket tartalmaz, mely közt 154,2720 szemer kénasavas magnesia található, hogy ha tehát a kénasavas magnesia tömege jegezesített állapothoz számítva kinyomtatik, akkor egy bécsi font víznek tartalma 316,259, azaz 1 1/4 lat 16 szemer jegezesített kénasavas magnesia (keserűs). — Összehasonlítván tehát ezen vizet, annak sósavtartalmát tekintve, — az országban eddig ismert s a kereskedésbe hozott hasonló ásványvizekkel, — mindenesetre a budai Rákóczi-víz a legelőbb ásványvizek közé tartozik, s a betegségek mindazon nemében használható, melyekben a pullnai, saidschüezi s minden más egyéb hasonló keserűvizek hathatósan bizonyultak be, azon különbséggel, hogy a budai Rákóczi-forrásból fölülmulhatlan sósavtartalmánál fogva sokkal kevesebb adag kivántatik a gyógyászer előidézésére.

Losser Péter,

a budai Rákóczi-keserűsforrás tulajdonosa.
Pesten, Erzsébet-tér I. sz. a.

1626 (3-3)

Marhabetegségek s marhavész ellen

eredménydús használatra talált

a korneuburgi marhapor,

engedélyezve a magyar és kir. ausztriai, kir. porosz s a kir. szász kormányok által, kitüntetve a hamburgi, londoni, párisi, müncheni és bécsi érmeikkel, s a legnagyobb eredményel használtatik ő felsége az angol királynő, valamint ő felsége a porosz királyi összes udvari istállóiban.

Valódi minőségben kapható:

PESTEN Török József gyógyszerárban, király-utca 7. sz., Thalmyer A. és társa, Halbauer testvérek, Glätz J., Rakodezay A. — **BUDA:** az udvari gyógyszerárban, Aradon: Probst F. J., Tones és Freiberger. — **Abony:** Lukács A. — **Brassó:** Heszbeimer és társa, Gyertyánffy és fia. — **N. Beeskerek:** Nedelkovics. — **Debreczenben:** Bignio J., Csanak J., Dettan: Braumüller. — **Deva:** Lengye. — **D. Földvár:** Nadhara F. — **Eperjesen:** Zsembery J. — **Esztéken:** Scherz F., Hackenberger testv., Waritsch, Kovács J. — **Rozsnyón:** Fösch J. — **Sopronban:** Pachofer L., Müller P., Mezey A. — **Székesfehérváron:** Legmann A. L., Kovács P. — **Szegeden:** Aigner. — **Selmeczen:** Dinák, Zelenka. — **Szepesvárallyán:** Fest J. B. — **Szolnokon:** Schafarik István. — **Sziskéken:** Dietrich A. — **Temesvárt:** Maxer és Sailer A., Babusnik. — **Treueszenben:** Kulka és Weisz. — **Váczen:** Boden-dorfer. — **Varadon:** Halter F. és Koterba. — **Veszprémben:** Lang J. és Tasskauer M. — **Verőczen:** Bész J. K. — **Zell:** Steyrer A. 1641 (1-3)

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten, 1866 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Eladó sóre-marha.

90 db. skör, 15 tehén, 8 bivaly együtt 113 db., mely mennyiségből Nyir-Baktán, a nyiregyházi vasúti 4 lomától 3 órányira 69 darab, Szegedyháza az ujfehértói állomástól 1 órányira 32 db., és Sajó-Vámoson a miskolci állomástól 3/4 órányira 12 db. van elhelyezve, szabad kézből eladó. 1662 (1)
Mely sóre-marhák f. é. máj. 22-től kezdve a kitett helyeken megtekinthetők, s irántok Baktán és Szegedyháza személyesen vagy bérmentes levél által értekezni lehet.

Titkos 1519 (12-12)

betegségeket

még makacs és üdült bajokat is úgy kórodában, mint magán gyakorlat folytán több ezer betegnek legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatalában vagy életmódjában gatlátanak, gyökerelesen, biztosan és gyorsan gyógyít Med. dr. Helfer Vilmos
Pest, király-utca 27. sz. Medetz-házban, 1-ső emelet, délelőtt 7-9-ig, délután 1-4 óráig.
Díjazott levelekre azonnal válaszoltatik, s kívánatra a gyógyszerik megküldetnek.

VAS-MINIOM AUDERGHEM-TŐL

(Eisen-Mennig) 1663 (2-5)
14 éremmel s tiszteletteljes megemlé-tésekkel kitüntetve.
Tiszteletteljes megemléssel az 1862. évi londoni világtállatason.
A vasminiom festékanyag, különösen tartóssága, ártalmatlansága s rendkívüli meg-gazálkodás és szaporasága által tünteti ki magát a vas-, fa- s érczek bevonására. Prospektus és minta kapható: Henri Van der Elst úrnál, O-Budán 103-dik sz. alatt

Biztos és gyors kiűrtása

patkányok s egereknek,

egy os. kir. kizár. szab. patkány- s egérgusztító szór által gyertya-formában.

Egy darab ára 50 kr. a. é.

Valódi minőségben kapható:

PESTEN: Török József gyógyszerárban, király-utca 7-ik sz. a., továbbá:
N. Beeskerek: Nedelkovits. — **Csaktornyán:** Kárász A. — **Eperjesen:** Zsembery J. — **Jassenova:** Dudovits J. — **Keszthelyen:** Winesch F. — **Kolozsvárt:** Wolf J. — **Pozsonyban:** Scherz Fülöp. — **Sopronban:** Pachhofer. — **Soborsán:** Franko A. — **Varadon:** Halter D. F. — **Verőczen:** Bész J. K. uraknál. 1644 (2-17)

A kövérseg gyógyítható.

Minden könyvárusnál kapható P est en:

HARTLEBEN és TÁRSAI könyvkereskedésében
váci-utca 17-ik sz. a.,

A KÖVÉRSEG.

Okai, megelőzése és gyógyítása egyszerű étrendi szerek által.

A Panting-rendszer alapján.

Irta Dr. **VOGEL GYULA.**

A harmadik bővített kiadás után magyarra fordítva.

Ára 50 kr. — Postán bérmentesen küldve 60 kr.

A kövérsegen sinlödök figyelmébe ajánlatik, miszerint a bekövetkező meleg időszak a legalkalmasabb időny e betegség gyógyításának foganatosítására.
A Panting-rendszer sok évi tapasztalás eredménye és eddig még mindig a meg-lepőbb sikerrel lett alkalmazva. Szenevedők, kiket állapotuk már kétségbe ejtett, e rendszer utasításai szerint rövid idő alatt nyerték vissza előbbi rendszer testalka-tásukat. 1649 (1-2)

Lég-víz (Luftwasser)

mely különösen aranyér-betegségeknek rendes használatra ajánlható; megbecsülhet-len hatást gyakorol továbbá a szokványos főfájások, fejköszvény, mellizorogás, emésztési tehetlenség, altesti bajok, búskomorság, dugulás, s az epeelkülönítés háborgatása eseteiben.

1 palack ára 40 kr.

Valódi minőségben kapható: **PESTEN** TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárban, király-utca 7-dik sz. a. 1645 (4-17)

21-ik szám.

Tizenharmadik évfolyam.

Pest, május 27-én 1866.

Előfizetési feltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. — Csopán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csopán Politkai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságokk illetőleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyezer hasábotott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri ígatásnál 10 krba; háromsor- vagy többszöri ígatásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre névze kiadó-hivatalunk számára hirdeményeket elfogad, Hamburg és Altonában: Haenstein és Vogler. — M. Frankfortban: Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alojas. — Bélyeg-díj, külön minden ígatás után 30 ukr.

Gróf Kun Gothárd.

A testvérháza egy régóta köztiszteletben álló fiának, a jelen magyar országgyűlés egyik tagjának arczépe áll előttünk.

Oly férfiú, ki évek hosszu sora óta csöndben működik, s a mit tesz, nem a hir és dicsőség kedvéért teszi, hanem hazaszeretből, s mivel meg van győződve azon ügy jötekony horderejéről, melyet zajtalan munkássága felkarolt.

Gróf Kun Gothárdról szönlunk. Született 1803-ban; atyja gr. Kun István volt, egy Erdélyben átalánosan tisztelt ur, ki spártai szigorral nevelte fiát, nem szeretlenségéből, hanem meggyőződésből. E szigor a gróf fiatalkorának nem egy óráját komolyitá el, de ő mégis elismeréssel emlékezik arról, mivel épen e nevelési rendszer edzette meg jelleme szilárdságát, ez tette képessé, hogy az élet viharával, melyek őt sem kímélték meg, szembe tudjon szállani.

Tanulmányait a kolozsvári ev. ref. kollégiumban kezdette meg s N. Enyeden végezte be. 1823-ban megyei szolgálatba lépett s 1830-ban Hunyadmegyének Hátszeg-kerületében alispáná lett, de az egyenesleki, szabadelvű férfiú nem tudva kibékülni a megyében azon időben uralkodó szellemmel, csakhamar visszalépett s gazdasággal foglalkozott.

A gróf egész 1848-ig nem lépett többé a nyilvános térre, ekkor azonban képviselőnek megválasztatott s utóbb a magyar miniszterium Hunyadmegye főispánjának nevezte ki.

E szép, de az akkori viszonyok között, oly megyében, mint Hunyad, nagyon nehéz tisztséget sok erélylyel, buzgalommal vitte. Később, a hadi események által a megyéből kizorittatva, Debreczenbe ment és ott vett részt az országgyűlési vitákban, de csak addig, míg 1849-ben lehetővé vált részére a visszatérés s ekkor ismét átvéve a megye kormányzatát, melyet nem lankadó buzgalommal folytatott az oroszok bejöveteleg.

Ez idő óta ő is, mint oly sokan, állandó lakhely nélkül bujdokolt az országban 1850-ig.

Ez évben haditörvényszék elé állítottatott, a mely hat évi fogságra és jószágvesztésre ítélte. Fogságának idejét Komáromban töltötte el.

Kiszabadulta után visszakapta elkobzott birtokait, melynek legszebbike az 1848-i szomorú nemzetiségi surlódás folytán a román lakosság által feldulatott. Ezen — algyógyi birtokára vonulva — majdnem egészen romba döntött szép kastélyát kiigazít-

nézték, mint fárad, küzd ő, hogy gazdaságát jobb karba hozza, jószágait lehetőleg jövedelmezőkke tegye, mi valóban nem kis feladat volt Erdélynek akkori viszonyai között. Ezek így nyilatkoztak: „minek fárada az a gróf, mikor ugy is elege van arra, hogy mint nőtlen ember teljes kényelemben élhessen!”

Gr. Kun Gothárd adós maradt akkor a felelettel. Ő tettel akart megfelelni, s ily módon meg is felelt. Mint oly férfiú, a ki szíven hordja nemzetének sorsát, a ki tudja azt, hogy a közművelődés napjainkban égető szükség a magyar nemzetnek, mely nélkül nagy, szabad és boldog ma már egy nemzet sem lehet, e meggyőződéstől vezetettve, figyelmét nevelésügyünkre fordítva, annak érdekeit Erdélyben hathatósan előmozdította. Fáradozott, jövedelmezővé tette birtokait és fáradozásainak gyümölcsét e szent hazai ügyre fordítva, jutalmát csak azon öntudatban kereste, hogy szolgálatot telt nemzetének.

Az alkalom nem hiányzott, nemes szándokait tetté változtatni. Elhagyatva állott ott a szászvárosi ev. ref. gymnasium: a dr. Lészay által felemelt épületnek egyik szárnya hiányzott, maga a gymnasium az 1848. után következt szomorú idők alatt oly helyzetbe jutott, mely majdnem végpusztulással fenyegette, és pedig ép oly időben, mikor e tanintézetre legnagyobb szüksége volt a hunyadmegyei magyarságnak. Ez idő előtt a kisebb birtokosok nagy része is, az akkor méltán oly nagy hirben álló n. enyedi kollégiumban neveltette fiait. 1848 után ezt még a jobbmodu birtokosok is alig tehették. Kirabolva, amerikai gyarmatosokként új élet megalapításán fáradozva, nem volt módjuk, távolabb levő intézetbe küldeni fiaikat s így a szászvárosi gymnasium pusztulása által azon szomorú helyzetbe jutottak volna, hogy vagy neveletlen hagyják fiaikat, vagy a szükség által arra lettek volna kényszerítve, hogy azokat

tatta, birtokait rendezte, nem azért, hogy magának fényes napokat biztosítson a jövőre, hanem főleg rokonai s a közügyek érdekében. Voltak sokan, kik nem ismerve e férfiú gondolkodásmódját, kik csak szűkkörü magánérdekeket tartva szemelőtt, mosolyogva

GRÓF KUN GOTHÁRD.

a szásvárosi németajku szász iskolában tanították.

A gróf megakadályozta ezen eshetőséget, mely Hunyadmegye magyarságára nézve kiszámíthatatlan káros következményű lett volna. Ő, ki nagy kényelemhez szokva, magától meg tudott oly sokat vonni, nem birta székelyébe rejtteni ezreit, midőn látta, hogy a közmivelődésnek egy nagy szolgálót tehet s 18,000 forintot felépítette az iskola épületet, alapítványt tett, s gondoskodott a tanárok fizetéséről. Ily módon a már-már pusztulófélben levő tanintézetet ismét virágzóvá tette s megóvta a hunyadmegyei magyarság jövő nemzedékét azon veszélytől, melynek elébe nézett. (A szásvárosi iskolaépület rajzát és leírását alább közöljük.)

A gróf 1865-ben a kolozsvári s újabb a pesti országgyűlésre választott meg képviselőül Hunyadmegye hátszegi kerületéből és ő ez állásban nem felelkezik meg nemese céljáról, nem felelkezik meg azon iskoláról, melynek újjáteremtőjévé lön.

Ezen egyszerűen előadott tények elég hangosan beszélnek.

A cserhalmi leány.

(Ballada)

I.

Váradi püspök világszép leánya *)
Palotakertbe megyen egymagába,
Arca sugárzik a mulató házig,
A mulató házbán szerelmesit játszik.

„Gyöngy tucizám telj gyere az ölembé,
Most az ölembé, aztán sergembé,
Pej paripámom sátorombá szállunk,
Leány és legényből házaspárá válunk.“

„Hát mosolyogjak a cifra mondókán?
Faj be hanna... szörnyes bohókám!
Egyszerű bajnok székelek földéről
Be heterkén beszélget seregek rendéről.“

„Tündike rózsám! nem vagyok én székely,
Nagy hadi népem Moldovában székeli;
En vagyok Ozul... szolgáló — paripám!...
Foglalni jöttem én téged és hazádat.“

„Jaj, te pogány csont, meg ne ölelj engem!...
Csalfa beszéddel loptad ki szerelmem!...
Soha tied nem, inkább a sirverem...
Jaj szegény ősz apám... Jézusom, légy velem!“

Száll a sikoltás kertből palotába,
A palotában szobából szobába...
Jaj, zokogás kel, riadnak a szolgák!
A váradi püspök lányát elrabolták!

II.

László herceg, Géza herceg, Salamon!
Benn van a kun, nyög alatta Cserhalom.
Kun gyilkostól bérczes Erdély hadokól...
Magyar király! még nyugodtan alhatol? —

Mint a madár, mint a villám, mint a nyíl,
Száll a király szívébe a szörnyű hir.
Hadaival a kunra csap Salamon...
Viadalban vérpiros már Cserhalom.

Czifra sátor kicsillámlik magosan,
Rablényka sirdogál benn hangosan.
Ozul vezér be hiába' ha lángol,
Könyvpataknál nem nyer mást a leánytól.

„Csitt, te szívem... boldogtalan szerelem!...
Kie legyen, jaj kié a győzelem?
Ozul tán? — elvesznek a magyarok...
Magyaroké tán? — Ozul után meghalok.“

„...Hamar, hamar, gyöngyvirágom, jer velem! —
László hercegre tükre verte seregem“...
Letöröli könyeit a magyar lány:
„Isten veled... oh menekülj szaporán!“

*) Salamon idejében a papi nőtlenység még nem volt szokásos Magyarországon. Bonfin szerint László az elragadt leányt a váradi püspök leányának nézte. Cs. G.

Ozul vezér nem is hallgat szavára,
Fölragadja a síró lányt lovára,
Vágtat a ló a dombon le, sikon át —
Ki menti meg öreg püspök leányát?

László herceg viadal közt meglátja:
„Seb ne sajgaj!... Zug * paripám utána!“...
Nehéz sebből piros vére folydogál,
Piros vérről jelzi utját, merre száll.

Repül a nyíl László herceg keziből,
Ozul alatt a habos mén összedől.
Lóhátról a csákány nyele le nem ér;
Gyalog harczol egymással a két vezér.

László herceg vesztegre van a seb;
Ép tagokkal Ozul vezér ügyesebb...
Nézi, nézi öreg püspök leányát,
Erdélyország fejedelmét be szánja!

Ing a herceg, nehéz neki már a bárd,
Ozul vezér most méri rá a halált...
Fölsikolt a magyar püspök leánya,
Majd egyszerre lángba borul orcája.

Arca lángol, szeme vadul szikrázik,
Egy gondolat lelken végig cikázik,
Ozul vezér kardját hátul kirántja...
Szeretődét a hazáért nem szánja.

III.

Váradi püspök világszép leánya
Lilioszínben lefekszik az ágyba.
Bizony azt beszélék László udvarában:
Váradi püspöknek virághervadás van.

„Gyöngyike lányom, oh gyógyulj meg, enyhülj!
László, a bokor zöld, a madárdal zendül;
Ne vidd el a tavaszt virágos kertemből,
Virágos kertemből, szerető szívemből.“

„Oh ne maraszsz itt! megyek, el kell mennem!
Hajnali honban várva várnak engem,
Tündérek honában, szerelomszágban —
Ott élek ő vele örök boldogságban.“

Be holovány vagy, szívem daliája!...
Fáj a fejed még?... oh hogyan ne fájna?...
Jó reggelt... jó reggelt!... Megbocsátsz-e nekem?...
Mosolyog az ajkaid... No csókoldj meg szépen!“

Gyöngye sohajtás a virághervadás...
Kél a teremben keserves zokogás...
„Pünkösdi rózsaszál, kiterítve szépen —
Jó éjszakát neked, meghalt reményiségem!“

Csengei Gusztáv.

A tenger szörnye.

(A polyp.)

A nagyhirű francia regényíró, Hugo Viktor legújabb regénye, „A tenger munkásai“ **) nagy figyelmet ébreszt az olvasó világban. E munka szebb részeit közé tartoznak azon phantasticus rajzok, melyekkel a képzeletűs erőteljes nyelvű költő a tenger, a partján lakó emberek életét s a hullámai között élő állatvilágot eseteli. Hugo Viktor, mióta Franciaországból száműzve van, maga is tenger partján lakván, szorgalommal tanulmányozta annak rejtelmét, s legutóbbi regényében ezen hatalmas elem és lakói nagy mértékben szerepelnek. Különösen nagy szerep jutott benne amaz iszonyt gerjesztő puhányoknak, a polypoknak, melyet Hugo Viktor a tenger lidércének nevez. A polyp Hugo regényében a költői igazságszolgáltatás szerepét viseli; a történet folyamában ez ragadja s öli meg a regénybeli gonosztevőt, kit az emberi igazságszolgáltatás büntető karja elérni képes nem volt — ámbar legvégül a szörny maga is a költemény nemes hősenek csapásai alatt, kétségbeesett harcz után elesik.

Hugo Viktor leírása áradozó, káprázató, regényes, de sok részben igaz. Mielőtt bővebben ismertetnők, álljon itt néhány tu-

*) László kedvencez lovának neve.

Cs. G.

**) Legközelebb megjelent Pesten magyar fordításban is Ráth Mór kiadásában. Fordította Szász Károly.

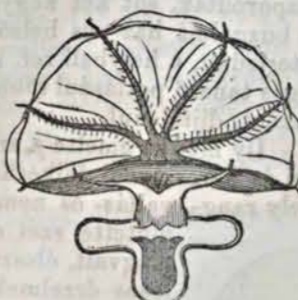
dományos adat a polypról, mint azokat egy jeles francia természettudós, Figuier, följegyezte.

A polypok a fejlábasok osztályához tartoznak s valamennyi élő állatfaj között földünk legrégibb lakói közé tartoznak. A polyp egy tömlőszerű testből áll, mely egyik részén, simán és gömbölydeden végződik, a másik végén kis fejjel bir, melynek szájnyílása körül 8 hosszú karja s ezek mindegyike nagyszámu szívó-csővekkel van ellátva. A szájnyílás két kemény széllel van ellátva, melyek szorosan egymásra illenek s a megragadt zsákmány husában nagy pusztítást visznek véghez. Két nagy merev szemcszerűleg néz ki a tenger sötét mélyéből. Fiatalkorukban társaságban élnek a polypok, de ha megnőnek, nem szenvedhetik egymást kerülük s magános buvóhelyeket keresnek fel, hogy ott zavartalanul élhessék napjaikat. E buvóhelyeket többnyire sziklahasadékokban, s üregekben találják fel, hol karjaik egy részével a sziklákba tapadnak, másik részével az arra vonuló halak és egyéb tengeri állatok után kapdosnak. Falékonyáguk rémitő levén, a halászoknak roppant károkat okoznak, nem csak azért, mert a használható tengeri állatokat elpusztítják előlük, hanem még inkább az által, mert a halakat eljlesztik s a halászati jövedelmet némely helyeken tetemesen megcsökkentik. A polypok 5—6 évig élnek s nagyságuk igen különböző; vannak igen parányiak, de a déli tengereken egyes példányok roppant szörnyekké nőnek. Már Plinius említi egy polypot, mely 700 fontot nyomott volna. Mintegy száz évvel ezelőtt a norvég tengerparton egy óriás polypot fogtak, melyről a bergeni püspök azt állította, hogy e szörnyetegen hátán, mely inkább szigetnek látszott, mint állatnak, egy ezred katonára helyet foglalhatott volna! Ez óriás állat „kraken“ nevet kapott, s Linné az ő természetrendszerében „Sepia microcosmos“nak nevezte el. Ezen adatok valószínűleg tulzoltak, azonban még napjainkban is találhatni rendkívüli nagyságú polyp-példányokat. Guoy és Gaimard az Atlanti tengerben, az egyenlítőhöz közel egy polyp maradványára akadtak, mely szerintek legalább is 200 font súlylyal birt. 1853-ban a jütlandi tengerparton fogtak el egyet, mely egy nagy halászdereglyét egészen betöltött testével.

Azonban a legnagyobb e nemű állat, melynek létezéséről kétségtelen adataink vannak, azon polyp volt, melylyel az „Alecton“ nevű francia hadihajó 1861-ben Teneriffa és Madeira között találkozott. Ezen állat 30—40 láb hosszú volt, 20 lábnyi körülettel birt s nagyszámu óriási karokba (fogantyukba) végződött. A hajó parancsnoka a tudomány érdekében minden áron el akarta fogatni s valóságos csatát folytatott ellene. Eleinte puskákkal lövöldöztek utána, de a golyók keresztülmentek a szívós tömegben, a nélkül, hogy láthatólag ártottak volna neki. Seb-iből tajtékzó, vörös folyadék ömlött ki s utána erős pezsmaszag volt érezhető. A puskalövészek célzásával nem vezetvén, a horogköteleket (harpunkákat) vetették elő, és valóban sikerült is egy horgot a polyp testébe vágni, de a midőn erre kötelelet csavartak az állat teste körül, hogy így a hajóra emeljék, a test egész első része, a fej és fogantyuk, leszakadtak s csupán a tömlőt, a gyomorral és tüdővel együtt emelhették a hajóra. A kötélt kettévágtatta a lágy hústömeget. (Lásd alább képünket.)

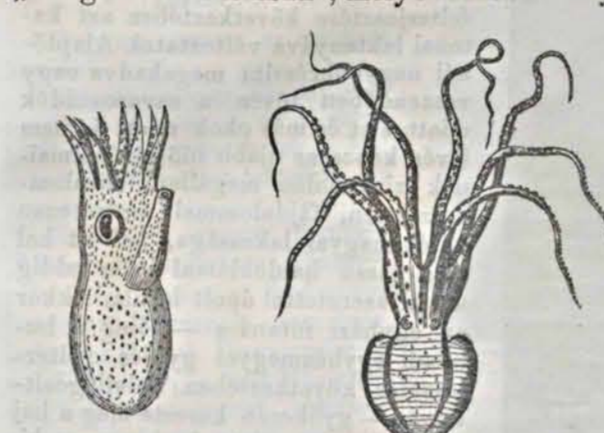
Az európai tengereken a polypok leggyakoribb fajai: a *közönséges tengeri polyp* (octopus vulgaris), melynek néha több lábnyi hosszú karjai vannak, s ennek két alfaja:

a *hosszu karu polyp* (octopus macropus), és a *medúza-polyp* (octopus horridus). Három más faja: a *rövid lábú polyp* (oct. brevipes) és a *szivalaku polyp* (pinnocotus cordiformis), végre a *cirrotheutis Mülleri*, kicsiny, ártatlan válfajok. — (Ez utóbbi 3 kisebb faj rajzait ide mellékeljük.)

Cirrotheutis Mülleri.

E rövid magyarázat után most már könnyebben megértjük Hugo Viktor fellengős rajzát a „Tenger munkásaiban“, melyet Szász Károly

Szivalaku polyp.
(Pinnocotus cordiformis.)

Rövid lábú polyp.
(Octopus brevipes.)

jeles fordítása szerint ide mellékelünk. E tengeri szörnyet, vagy, mint ő nevezi, *hidrát*, Hugo Viktor így írja le:

„Hogy az ember a hidra létezését elhiggye, látnia kellett azt. A mi százkaru hidráknak mellett eltörpül a régiek hétéfű hidrája. Ha minden eszményt lehetőknek, és az iszonyatot czélnak tekintjük, a hidrát müremeknek tekintjük. A czet roppant, a hidra kicsiny; a vizinélkül vértelen bőrében, a hidra meztelen; a jaraca füttyöl, a hidra néma; a rinocerosnak szarva van, a hidráknak nincs; a scorpio fulánkkal van ellátva, a hidráknak nincs fulánkjá; a butusnak karmai vannak, a hidráknak nincsenek; a mycetoznek farkában van ereje, a hidráknak nincs farka; a czápának fogai metszők, a hidráknak nincs foga; a vampirnak szárnyai élesek, a hidráknak nincs szárnya; a sündiszonának tüskéi vannak, a hidráknak nincs tüskéje; a kardhalnak kardja van, a hidráknak nincs; a zibbaszok rájának villama van, a békának varangya, a viperának mérge, az orozslánnak karma, a keselyűnek csőre, a krokodilnak torka, a hidráknak sem villama, sem varangya, sem mérge, sem karma, sem csőre, sem torka. A hidráknak nincsen izom-rendszerre, hangja, vérté, szarva, fulánkjá, patája erős farka, metsző szárnya, tüskéje, fűrésze, villánya, varangya, mérge, karma, csőre vagy foga. A hidra minden vadállatnál irtózatossággal fel van fegyverkezve.

Mi a hidra? Köpöny. A sík tenger szikláin közt, a hová a rengeteg víz minden ragyogását rejti, látogatlan szirtek hasadéka körül, ismeretlen üregekben, hol dus a növényzet, meredek a tekony és a kagyló, az óceán mélyére, — az uszó, kit a hely szépsége oda csal, egy találokba bonyolódhatik. Ne legyen az uszó e találokhozán kíváncsi, hanem igyekezzék elfutni. Pompásan kezdődik, de irtózatossággal végződik.

Nézük, micsoda találkozás az; mi az, a mivel a sík tenger szirte közt mindig össztalálkozhatunk. Valami szürkés alak lebeg a tenger színe, kar vastagságú, és körülbelül fél rőf hosszúságú; alakja rongy, vagy bezárt, nyeletlen esernyő. E rongy lassan közeledik az emberhez. Egyszerre szétnyílik, hirtelen nyolcz sugar alakul egy arcz körül, melyben két szem van; e sugarak élnek, kanyargás közben ragyognak; olyan mint egy kerék; kinyitja négy öt láb átmérőt vesznek fel. Rettentő kifjélés. A szörny egy rohamot tesz. — A hidra az emberbe vágja szígonyait.

A szörny rá alkalmazkodik zsákmányára, egészen befedi, hosszú ágaival körülfogja. Alant sárgás, felül fákó; kifejezhetlen porzsinének semmi sem felel meg a természetben; mintha hamuból teremtetett állat volna, mely a vízben lakik. Alakja pók, színe kaméleon. Ha feldühítik, violaszinbe megy át. És a mi legiszonyabb, lágy. —

Fogása fojtogat, érintése zibbaszt. — Olyan mint a súly és rák. Betegség van benne szörnyidomokba összealakítva. — Megfogni nem lehet. Szorosan zsákmányára rátapad. Miképen? Az üresség törvénye által. Nyolcz csápja töven vastag, aztán mindinkább vékonyodik, és hegyesen végződik. Mindeniken két fokozatos szemölcs-sor vonul végig, melyek töven nagyobbak, vége felé aprók. Mindenik sorban huszonöt ily szemölcs van, tehát minden csápon ötven és az egész állaton négyszáz. Ezek a szemölcsök megannyi szípkok. A szípkok fakó, hengerded porczók. A legnagyobb olyan, mint egy ötrankos pénz, és egészen lence nagyságig száll alá. Csőlakban kinyulnak az állatok és ismét visszahúzódnak. Egy hüvelyknél mélyebben tudnak a zsákmányba merülni. E szí-mű a zongora billentyű tökéletességével bir. Kinyulik, aztán elrejtőzik. Az állat legkisebb ösztönének is enged. A leggondosabban alkotott érzékek s hasonlíthatók e szípkokhoz, melyek összehúzódása mindenkor az állat belső modulataival és a külső körülményekhez finomul alkalmazkodik. Ez a sárkány mérő érzékensége.

A tengerészek polypnak hívják, a természet-tudósok cephalopodének, a regé-írók krakennek. Az angol matrózoknál *devilfish*, ördög-hal a neve. De blood-szekernek is nevezik, azaz vérszipoly-nak. A la Manche szoros szigetain *pieuvre* néven ismerik.

A hidra, míg uszik, úgy szólván, tokjában marad. Minden ágát összehúzza. Olyan mint valami kéz, melyet a közelöbe bevarrtak. Ez a kéz, az állat feje. széthasítja a vizet és kanyargó modulattal hatol előre. Két nagy szemét alig vehetni ki, mert egyenlítő a vizet. — A polyp lesen vagy vadászaton behúzódik, összezugsorodik, a lehető legkisebb térre vonja meg magát. Belevégül a fülhomályba. Olyanra teszi magát, mintha a hullámnak volna egy redője. Akármehoz inkább hasonlít, mint élőlényhez. A hidra megtestesült képmutatás. Az ember semmibe sem veszi; s hirtelen szétnyílik.

Lehet-e rettentőbb, mint egy ragadós anyag, melynek akarata van? Gyűlöletből gyurt madárlép. A kristálytisza víz gyönyörű azur színe körül egy ocsmány falánk csillag merül fel a tengerből. — Nem látszik közeledése, és ez benne az irtózatoss. A ki látja, az csaknem bizonyos zsákmánya. Azonban éjjel, különösen az ütkedés idejében, villós szikrák hány. Ez iszony is tud szeretni. Közösülni vágyik. Csinosítja magát, szikrázik, ragyogó ruhát vesz magára, s ilyenkor láthatja az ember sziklák tetejéről, mint terül alatt halvány ragyogásban, kísérteties napképen. A hidra uszik; de mázik is. Félig hal, de félig hulló. A tenger fekének csuszik mázik. Erre nyolcz csápját használja lábának. Ugy megyen mint a hernyó. Csontja nincs, vére nincs, husa nincs. Teste üres palack. Az egész csak bőr. Nyolcz csápját úgy ki lehet fordítani, mint a keztyű ujjait. Egyetlen nyílása van, a kisugárzások közepén. Száj-e az, vagy anus? Mind kettő. Mindkét életműködés ugyanazon nyíláson át történik. Egy a bejárat a kijárat.

Az egész állat hideg. A Földközéptenger puhánya is iszonyatos. Utálatos ez élő kocsonya érintése, mely az uszó embert elborítja, kezei besüppednek, körmei behatnak, ha széttepiük sem hal meg, ha leszakítják sem távozik, valami makacs folyadék, mely az ember ujjai közül kisiklik; — de semmi nincs ahhoz a borzalomhoz hasonlítható, melyet a pieuvre hirtelen megjelenése okoz. E gorgonfőnek nyolcz kigyó áll szolgáltatára. Semmi sem ragad meg és szorít oly erővel, mint a cephalopod. Légszivattyu ragadja meg az embert. Az ürességnél lába nőtt. Nem szur a karom, nem harap a fog, hanem kimondhatlan köpölyözés megy végbe. A harapás irtózatoss; de irtózatoss a szívás. A karmok az ember husába behatolnak, a szípkok maga az ember hatol be. Az izmok duzzadnak, az idegek tekerődnek, a bőr egy végtelen súly alatt megreped, a vér erdek és rémitőnek vegyül a puhány nedve közé. Az állat ezen ocsmány szájjal borul zsákmányára; a hidra egy teatté lesz az emberrel; az ember összefolyik a hidrával. E rut agyrém ott fekszik az emberen. A tigris csak megeheti, de — iszonyu! — a hidra felszívja az embert. Magához és magába húzza, és az összehúzott, összegyurt ember tehetetlenül kénytelen túrni, a mint lassankint belé töltik ama zsákkot, mely élő szörny. Efelül szolgálnak irtózatoss, de itatol, az kimondhatatlan.

Lássuk még a regény azon részét, mely-

ben Hugo Hektor Gilliatt nevű hősenek küzdelmét írja le a polyppal szemközt. Ezen Gilliatt a tenger partján egy alacsony, sötét sziklaüregben járván:

„Egyszerre azt érezte, hogy karját megfogta valami. Leírhatlan borzalom fogta el a pillanatban. Valami apró, darva, lapos, hideg, ragadós élő tárgy csavarodott karja körül. Vére szívéhez tolt. Mintha börrrel szoritották és furóval szurták volna. Nem több mint egy másodperc alatt valami csavar mélyedett kézfejebe, könyökébe, és vállát is érintette. Hóna alatt hegyes eszköz kútatott.

Gilliatt hátrarettent, de alig tudott mozdulni. Mintha oda lett volna szögeztetve. Fogai közül, szabadon maradt bal kezébe vette kését, s egy-szersmind e kezét kétségbeesetten neki feszítette a sziklafalnak, hogy másik kezét kiszabadítsa. Az erőfeszítésnek nem lett más eredménye, mint hogy a szorító eszköz, nyugtalanítva, annál erősebben szorított. Ez az eszköz hajlékony volt mint a bőr, szilárd mint az aczél, és hideg mint az éjszaka. Aztán egy másik fojtogató eszköz nyult ki a nyílásból. Mint mikor szájból nyelnyul ki. Rettenetes odasimulással kanyarodott Gilliatt meztelen dereka körül, s egyszerre kiszélesedvén, finom simasággal bőrébe ragadt és egész testét átölelte. Azonnal hallatlan és hasonlíthatatlan fájdalom dagasztotta Gilliatt összeszorított idegeit. Bőrébe valami kerek, irtózatoss tárgyak nyomultak be. Ugy érezte, mintha számtalan száj tapadna bőrébe, és vért kiszívni igyekeznek. Aztán egy harmadik csavar tekerőzött ki a sziklából, megtapintotta Gilliattot, és megcsapkodta oldalait, mint a kit kötéllal csapkodnak. Ez is oda tapadt.

A nagy félelem néma. Gilliatt egyet sem kiáltott. Elég világos volt, hogy az ocsmány tárgyakat testén felismerje. Egy negyedik szívócső, ezuttal nyíltséggel nyult ki, és hasán tapadt meg. Lehetségtelen volt e ragadós eszközöket, melyek számtalan helyen szoritották Gilliatt testét, lefejtteni vagy levágni. Minden nyomás helyen sajátságos iszonyu fájdalom támadt. Olyasmi, a mit az ember érezne, kit temérdek apró száj ragad meg egyszerre. A lyukból ötödik hosszú eszköz lövelt ki. Keresztülnyult a többin és Gilliatt testén a rekesz-izom körül ragadt meg. A félelmet szorongatattas növelte; Gilliatt alig tudott már lélegezni. E szívó eszközök hegyesek voltak és mindinkább szélesedtek, mint a kard a markolat felé. Mind az öt kétségkívül ugyanazon egy törzsből nyult ki. Fel s alá mozogtak Gilliatt testén. Érezte mint változtatják helyeiket a láthatatlan fojtogatók, melyeket megannyi szájak képzelt.

Hirtelen egy nagy kerek és lapos ragadós test jött ki a szirtheadékból. Ez volt a központ, az öt ág úgy nyult ki belőle, mint kúllók a kerék-ágyból; az ocsmány gömb tulsó részén még három csáp volt látható, melyek a szikla közt bennmaradtak. A ragadós test középből két szem csillogott ki. A két szem Gilliattot nézte.

Gilliatt felismerte a hidrát, a százkaru tengeri puhányt.

E lénynek volt Gilliatt néhány perc óta hatalmában. E szörny volt ez üreg lakója. Ő volt a hely kisértő szelleme. Valami vízi gonosz szellem. Mind e pompának borzalom volt a középpontja. Ki tudná e küzdelmet elképzelni? Gilliatt benyult a repedékké; a hidra megragadta karját. Erősen tartotta. Gilliatt légy lett a pók háló-jában.

Övig vízben állott, lábait neki feszítette a sikos kavicsu sziklafeneknek, jobb karja a hidra lapos karjaiba erősen beszorítva, dereka csaknem egészen elfővde ez irtózatoss kötelék redői és kanyarulatai által. A hidra három karjával a szirtbe fogózott, öttel pedig Gilliatt testét tartotta. Így szoritotta Gilliattot a sziklához. Gilliatt testén kétszáz ötven szíp működött. Utálat és félelem egyesült benne. Egy rengeteg öklöbe volt beszorítva, melynek ruganyos, csaknem egy-egy métre hosszú ujjai belől tele vannak élő szípkokkal, s ezek által a husába melyednek. — Már mondtuk, hogy a hidrától nem lehet szabadulni. Ha az ember kifejtetni erőlködik magát karjai közül, annál erősebben szorítja. Annál jobban meg van fogva. Minden erőfeszítésnek részéről újabb erőfeszítés felel meg. Minél több nyomás, annál több visszanyomás.

Gilliattnak csak egy menedéke volt, kése. Szabadon csak bal keze volt; de tudjuk, hogy hatalmasan tudott ezzel bánni. Azt lehetett volna mondani, hogy két jobb kezé van. Nyitott bését.

T Á R H Á Z.

Irodalom és művészet.

(Heckenast Gusztáv kiadásában) megjelentek: 1. „Erdélyi kis utazó.” Irta Lukács Pál. Mindazok, kik a gyermekirodalom terén e régóta szép sikerrel működő író műveit ismerik, örömmel emlékeznek azon mulatva oktató munkákra vissza, azért örülünk, hogy gyermekirodalmunk e régi bajnokának nevével e téren újra találkozunk. Az újonnan megjelent kis mű, csinos kiállításban, képekkel díszítve csak 50 kr. Ajánljuk a szülők figyelmébe. — 2. „Az angol forradalom története.” Guizot F. nagyhírű műve után fordította dr. Fésüs György. Cizmképes, díszes kiadás. Ára 3 forint.

(„Magyarország ismertetése”) című munka I. kötetének 2-ik szakasza Sopron-, Tolna-, Vas-, Veszprém- és Zala megyék leírásával megjelent. Irta fényes Elek. Ára 2 ft 50 kr. Kapható Lampel Róbert pesti könyvüzeménél, s magánál a szerzőnél, Pesten, nagy-stáció-utca 25-dik sz. alatt.

(„Uj magyar könyv jelent meg Bécsben.”) Holzhausen Adolfnál, s most már minden könyveskereskedésben kapható. Ez Renan legújabb művének. „Az apostolok”-nak első füzeté, mely a 80-adik lapig terjed. Az egész munka 4-5 hasznos füzetből fog állani, s néhány hét alatt teljesen megjelent. E mű folytatása a „Jézus életének”, s mintegy kiegészítője annak; de koránsem fog annyit zajt és visszatetszést előidézni.

(„Megjelent zeneművek”) A pest-budai dalárda által kiadott négyes dalok I. füzeté megjelent a négy dalt tartalmaz, melyek a következők: 1. Ábrányi Kornél „Honfidal”-a, mely a dalárdának van ajánva. 2. Szellemvilág, Mosonyi Mihálytól. A hazai zenészetünkben elismert nevet kivívott szerzőhöz méltó mű. 3. „Boldog éjtel”, és 4. A pest-budai dalárda indulója, mindkettő Zimay Lászlótól.

(„Zenészet pályahírletés.”) A pécsi dalárda f. évi május hó 6-án tartott közgyűlésében elhatározza, miszerint boldogult Ruszke Dávid felejtethetlen tiszteletbeli tagja emlékének tiszteletére, „Ruszké-díj” név alatt két pályadíj tűz ki, két vég, alaposan átdolgozott magyar dalra, melyek elcsúsz 30 ft. másodikikát 20 ft-tal díjazandja. Felkérte nek a hazai zeneszerzők, hogy e pályázatban minél számosabban részt venni sziveskedjenek. A pályázatra következő feltételek állapítottak meg: Készíttessék egy szabadon választandó vég szövegére egy megfelelő dallamu tökéletesen átdolgozott férfi négyes, mely könyű kivihetősége mellett tulságosan hosszú ne legyen. A beküldött pályaművek a pécsi dalárdától választott kettős négyes által, az első karmester vezénylete alatt szorgosan betanítatnak, s az összes működő tagok jelenlétében előadtnak, kik általános szöveggel a két legikerültebbnek ítélik meg a díjt. A pályaművek, a szerző nevét rejtő jelíggel levéllel, jul. 15-ig Bánffy Simon urhoz, a pécsi dalárda elnökéhez küldendők.

Ipar, gazdaság, kereskedelem.

(A losonci vasútgyári csődjéről), melynek megszűntetését már előzőleg rebesgetik, újabban írják, hogy most már a csőd megszűntetése egészen bizonyos, miután a genfi bank részéről támasztott nehézségek, Joliné, a személyesen Pestre érkezett intézeti igazgató alkudozása folytán tökéletesen elhárították. Az egyezkedési ügyiratok már a miniszteriumhoz terjesztettek, és a csőd megszűntetésének többé semmi sem áll útjában. A gróf Forgách Antal és társainak nemrég engedélyezett mikoloz-hatvani szárnyvonal által a vállalat részére több kedvező alkalom mutatkozik. Ezzel összeköttetésben megemlítjük, hogy a főléptési munkálatok a pesti közúti vaspályán, mely a losonci pálya-udvart az állam-vaspályával és alsó duna-parttal összeköti szándékozik, gyorsan haladnak, és hogy a sínek a váci ut hosszában már le vannak rakva.

(A galonakiviteli tilalmat), mely a forgalomnak a különösen a gazdasági közönségnek oly nagy hátrányára és kárára szolgált, hir szerint végképp megszűntették.

(Lóvásárlások.) Hessen-Darmstadtól az ottani kormány megbízásából mult szombat egy őrnagy, kapitány, egy törzs-szállásmester, egy gyógykovács és körülbelül 30, nagyrészt tüzségi katonák érkeztek Pestre a hadsereg számára eszközöndő lóvásárlás végett, mi célra 30,000 ezüst tallért hoztak magukkal. Most hét-főn reggel már 1500 lovat után is indítottak, melyet azóta híhetőleg már több szállítmány is követett.

(A budapesti szabók öltöny anyag-beszerző társulatának) alapszabályai kormányzékileg helybenhagyván, most már semmi akadály sem áll annak útjában, hogy ezen nemcsak a szabóiparosokra, de a közönségre nézve is nem csekély előnyöket biztosító társulat megalakuljon és feladatát mielőbb teljesítse.

Közintézetek, egyletek.

(A pest-budai dalárda) f. évi június hó 2-án a páva-szigeten egy kedélyes és díszes nyári dalestély rendez. Fővárosunk e jeles és szorgalmas dalegyületének ez estélye — hiszünk — méltán megérdemelt látogatottságnak fog örvendeni. A belépti díj csak 50 kr. lened.

(A képzőművészeti társulatnak) három új alapító tagja lett: Havas Sándor helytartósági tanácsos, Gorove István és gr. Karácsonyi Guidó. — Jelenleg 117 alapító tag van, s a társulati alapítóje 23,400 ftot képvisel.

(A magyar gazdaságyok egylete.) újabban is több taggal szaporodott. Alapító tag lett: gr. Károlyi Viktorné szül. Döry Zsigmondné, Döry Frigyesné, Döry Vinczéné, b. Jeszenszky Kálmán, b. Jeszenszky Sándorné, b. Jeszenszky Józsefné és Plosz Alajosné. Rendes tag: Vidák Károlyné. A növeled felszerelésére az egylet buzgó hűgylei újabban is számos tárgyat ajándékoztak; pesti ismert kereskedők pedig szintén jelentékeny összegeket küldtek, s a háztartáshoz szükséges tárgyakat is a legnagyobb készséggel szolgáltatatták a szegény árvaik érdekében, mely buzgalomkért az egyleti választmány köszönetet mondva, továbbra is fölkéri a közönség pártfogását.

(A magyar gazdaságyok) egylete által felállított leánynevelde, mint halljuk, június első napjaiban fog megnyitni. A külső-belső főzerelekre eddig már igen számos jótékony adományok érkeztek be a pesti lakosság minden osztályából. Többi között egy értesülünk, hogy egy vagonos pesti polgár, Becker ur, a növeledét az első hónapban át ingyen fogja ellátni kenyérral. Utánzásra méltó szép példa.

(A kassai jótékony négyelet) f. hó 17-én tartott gyűlésében melegen emlékeztet meg elhunyt első elnökője Szirmai-Malaspina grófnőről, új elnökők választásáról gondoskodott, s az első helyre Melzer Jánosné o gya, a második helyre pedig az elhunytak nővére választott meg.

Közlekedés.

(A debreczeni-szatmár-szigeti vasút érdekében) a debreczeni, szabolcsi, részben bihari, szatmári, ugocsi, marmarosi s a visszakapcsolt részekbeli képviselők a napokban érkezteklet

tartottak. Az illetők bizottmányává alakultak s gr. Károlyi György urat választván elnökülnek, kijelentették, hogy az illető törvényhatóságoktól és testületektől nyert meghatalmazások nyomán az előmunkálatok érdekében létesült consortiumot, valamint vállalkozót is töllük kitelhető módon szellemileg támogatni készek. Egerszemind Gyene Károly, Kiss Lajos, b. Perényi Zsigmond, Szaploneczay József, Tisza Kálmán, Újfalusi Miklós, Várady Gábor és b. Vécsey József urakból kisebb bizottmány alakítottak, mely máj. 11-kén tartotta első ülését gr. Károlyi György elnöklete alatt. Ez ülésben gr. Forgách Antal ó excoja is, mint a consortium egyik tagja, részt vett s az ügy állásáról kimerítő és részletes felvilágosításokat adott.

Mi újság?

(Bizalmi nyilatkozatok Deák Ferenczhez.) Pestvárosnak összes választó-kerületi bizalmi nyilatkozatot intéznek Deák Ferenczhez. Az aláírásokra a választók tömegesen seregtettek a lövölde termébe. E bizalmi nyilatkozatot a mult csütörtökön szándékoztak átnyújtani az ünneplott hazáfnak. — Vasmege szobathelyi választókerületének összes választói f. hó 17-kén tartott összejövetelük alkalmával szintén egyhangulag bizalmat szavaztak hazánk bölcsé Deák Ferencznek, s ebbeli nyilatkozatukat egy kilencztagu küldöttség által fogják neki átnyújtani. — A bajnai polgárok olvasó-egylete pedig nagy hazánkfíat tiszteletbeli tagjává választotta meg.

(Házterhelési engedély egy magyar menekült számára.) Londonban tartózkodó nagytudomány hazánkfiá, Rónay Jácint, szent Benedek-réndi áldozár, ki mint politikai menekült, hazánk-tól 1849 óta távol lenni volt kénytelen, az ellene elrendelt vagyon-elkobzás megszüntetése mellett engedélyt nyert, hogy hazánkba ismét visszatérhessen.

(Haldózás.) Eszterházy Pál herceg, e hó 21-én reggel Regensburgban meghalt. — Galanthai herceg Eszterházy Pál Antal Sopron-megye örökös főispánja, Fraknó örökös ura, cs. k. kamarás és valóságos belső titkos tanácsos, 1786. márczius 11-én született, így életének 80-ik évét már betöltötte. A diplomatiára szentelte magát és 1810-ben drezdai cs. kir. követ lett, 1830-ban pedig londoni nagykövetnek nevezetett ki. Ezen állásban, melylyel 1842-ig volt felruházva, diplomatikus tapintat és ügyesség által előnyösen tüntet ki magát. 1842-től 1848-ig a hazai ügyekkel foglalkozott és ez utóbb említett évben a magyar miniszterium alakulása alkalmával ő Felsége a király személye körül levő miniszterre nevezetett ki. Ezen minőségben a magyar és ausztriai miniszterium között mint közvetítő egész 1848. augusztus végéig működött, és szeptember első napjaiban mondott le e tisztségéről. Eszterházy herceg azóta mint magánzó élt, és a haza iránti sokszoros érdemeit végre azzal koronázta meg, hogy híres képtárát az akademia palotájában Pesten állíttatta föl. — Az akademia palotájának 3-ik emeletén a képtár alakából lengő gyászlobogó jelenti, hogy a nagylelkű főúr, ki e becses gyűjteményt a hazának átengedte, nincs többé, s a gyász okából a képtár e héten zárva volt. — Az elhunytak hült tetemét 24-én szentelték be Bécsben az auguszínusok templomában, honnan örök nyugalomra a kis martoni család sírlobba szállítják. Áldás és béke legyen hamvai fölött. (Arcképét a „V. U.” 1857. évi 1-6 számában közöltük.)

(Előkészületek Gömörben a természettudósok fogadására.) Mint írják, Gömörmegyében már nagyban folynak az előkészületek a természettudósok elfogadására, kik idei vándor-gyűléstüket Rima-Szombatban tartják. Így az aggteleki barlangot a kirándulás alkalmára vilányaly akarják világitani s szini előadást rendezni benne. Ajánáskön pedig, hol a történelmi hírvázrom van, nagy ebédet tartanak. Kirándulást terveznek a Királyhegyre is, hol egykor Mátyás király mulatott.

(A nemzeti színház drámai tagjai a szünidők alatt) ismét körutat fognak tenni a vidék nevezetesebb városaiban. Szigligeti Ede, a nemzeti színház drámai rendezője, az idén ismét kapott színelőadási engedélyt, mely szerint a színház szünidők alatt, azaz f. é. június 28-tól kezdve egy hónapig, Magyarország bármely vidékén előadásokat rendezhet.

Melléklet a Vasárnapi Ujság 21-dik számához 1866.

(Szent István első magyar király karája.) Prágából írják, hogy a Hradschinon levő királyi palota ugynevezett Ulászló-teremben közöszemlére vannak kiteve a híres Venczel-kápolna kincsei s műemlékei. Ezek közt van Magyarország első apostoli királyának egy kardja is, melynek markolata elefantontból való.

(A helybeli fényképirók) a festészekkel és szobrászokkal egyetemben — mint a „F. L.” írja, — egy saját előjárósággal bíró testület akarnak formálni, s e végett a lövöldeben közöszemlére tartanak.

(Az idei csónakverseny a Dunán), mint az óriási falragaszok jelentik, június 3-kán lesz. A 100 arányból álló nagy díjért a „nemzeti hajóegylet” és a „Concordia” című hajóegylet két csónaka fog versenyezni.

(A rudas-fürdői sétányon), Budán, a következő három hó alatt az idén is lesznek hetenkint tisztevizigalmak, melyeknek jövedelmét a budai árvaház építésére fordítják.

(A pesti állatkert) július 1-jén szándékoznak megnyitni. A közlekedést társasokosít tartják fenn, melyeknek állomási helyők az állatkert előtt lesz.

(A pesti lövészegylet gyűlései közül), a „V. V. lap” hiteles följegyzése szerint van der Lúhe (Belgiumból) 16,200 ftot, — b. Bethmann (Frankfurtból) 6980 ftot, — gr. Wenckheim Rudolf pedig 6910 forintot nyertek.

(Magyar gyűztesek a bécsi gyepen.) A bécsi lövészegylet első napján, május 19-kén a „steepel chasen”-díjat gróf Károlyinak „Büszke” lova nyerte, melyet gr. Szapáry Iván lovagolt. — A második napon pedig a 2000 ftos polgárdíjat gr. Wenckheim Rudolf „Doboz”-a nyerte el.

(Azon oroszán), melyet gr. Erdödy Frigyesben jett el, s Párisban kitömetett, jelenleg Pesten a lövöldeben van kiállítva. A különben néhány krajczár belépti díjból begyűlt összeg egyik közintézetünknek van szánva. Beszélük, hogy a gróf e szép példány-vadat a nemz. muzeumnak fogja ajándékozni.

(Haldózás.) Fáy Gusztáv, a kitűnő képzettségű zenész és zeneköltő, a „Fiesco” és Camilla” című eredeti dalművek szerzője, e hó 19-dikén, alig kétnapi szenvedés után, 43 éves korában elhunyt. Váratlan halála leverő hatással volt egy azokra, kik benne operánk egyik nagyreményű bajnokát látták, mint azokra is, kik benne a ritka szerénységű s nemeskeblű embert és barátot tisztelték és szerették. „Camilla” című operáját a mult évben többször sikerrel adták a nemzeti színházban, s azóta egy magyar dalmű szerzésével foglalkozott, melyet, fájdalom, a halál nem engedett befejezni. — Temetésé pünkösd hétfőjén ment végre tiszteölük nagy számának részvételével. Fölötte Török Pál superintendens tartott sírból, lélekemelő beszédet. Tetemetét a reg. egyház sírboltjába, atyja, elhunyt veterán irónk Fáy András hamvai mellé tették örök nyugalomra.

(Haldózás.) Nagel Bernát budai könyvkereskedő, e hó 17-én, tevékeny életének 36-ik évében, meghalt.

(Nyílt köszönet.) Zay-Ugrócz, máj. 19. Szerencsém van mind azon tisztelt uraknak, kik engem Valkó megyét és ós anyám Gara Borbála főszéket, Garavárat, illető adatokkal megörvendeztetni sziveskedtek, legőszintébb köszönetem nyilvánítani. Mindkettőnek helyisége iránt már teljesen tisztában vagyok. Csömöri gr. Zay Károly.

7-dik osztálya (a Föv. Lapok utján) 11 ft. — Málelől (Gömör) többen „egy protestáns” által (a r.-katholikusok számára) 5 ft. 58 kr. — Ungvárról többen Molnár János által 10 ft. 70 kr. — Tokajból többen Kröczger Ágoston által 23 ft. 30 kr. — Szegebről Szojka Gusztáv és özv. Bánhid Józsefné 8 ft. — Artándról (Bihar) többen Halász Imre által 7 ft. — T.-Dobróól többen Szeremley József lelkes által 13 ft. — Silingyáról (Arad) Mész Ádám (a r.-kath. számára) 15 ft. — Szernyéről (Bereg) a ref. község hívei Zágoni Á. Károly lelkes által (felében a r.-kath. számára) 4 ft. 20 kr. — Déva-Ványáról az ottani olv. egylet Szabó Gábor elnök által 11 ft. — Pestről Istóczy Sándor 2 ft. — Buzáról Hadvige Ernő (a r.-kath. számára) 2 ft. — M.-Kászonból többen Wurga Pál ref. lelkes által (felében a r.-kath. számára) 6 ft. 20 kr. — H.-Hadhárról a ref. egyház tagjai Bartha Mihály lelkes által 31 ft. 20 kr. — Szt.-Györgyvölgyéről több ref. község hívei Somogyi Gyula lelkes által 16 ft. 7 kr. — Dadáról Deák János 3 ft. — Békésről a bányai olvasó-kör tagjai Szabados Sándor elnök által 12 ft. — Összesen 181 ft. 25 kr.

(Az eddigi I. — XIV. közalékekkel együtt begyűlt összesen 1398 ft. 30 kr., 2 db. cs. arany, 3 db. kétépitos tallér, 2 db. egyftos és 4 db. ezüst huszas.)

(Az egyes adakozók névsora, mely e lapok szerkesztéséhez az összegekkel együtt beküldetett, ezutal oly tömeges, hogy azokat hely szűke miatt terjedelmesen közöszemlére lehetetlen. Fogadják egyenként a szűkölködők nevében szives köszönetüket s boldogítsák őket azon nemes öntudattal, mely a jószívű adakozásnak legméltóbb jutalma.)

Nemzeti színház.

Péntek, máj. 18. „A Benoiton család.” Vig. 5 felvonásban. Irta Sardou Viktor.

Szombat, máj. 19. „Faust.” Opera 5 felv. Zenéjét szerzte Gounod. A különben néhány krajczár belépti díjból begyűlt összeg egyik közintézetünknek van szánva. Beszélük, hogy a gróf e szép példány-vadat a nemz. muzeumnak fogja ajándékozni.

Hétfő, máj. 21. „A Benoiton család.” Vig. 5 felv. Sardou Viktoról.

Kedd, máj. 22. „Bánk bán.” Eredeti opera 5 felv. Zenéjét szerzte Erkel Ferencz.

Szerda, máj. 23. „A régi pénzek.” Eredeti vigjáték 4 felvonásban. Irta Fáy András.

Csütörtök, máj. 24. „Macbeth.” Opera 4 felv. Zenéjét szerzte Verdi.

Szerkesztői mondanivaló.

8258. Andrásfalva. (Bukovina). B. M. Az ötödik küldeményünk nyugtázó levél is megérkezett. E napokban ismét egy nagyobb összeget küldhetünk, melynek kiosztását az inségek között az egyes adakozók kívánsága szerint kérjük. Reméljük, hogy a jövő aratásig még egy kis összeget gyűjthetünk. A küldött új felhívást azért nem közöljük, mert úgy tudjuk, hogy a „Kath. Néplapban” már közölve volt.

8259. Hanva. Lehetetlen köszönetünket ki nem fejezni annak élet- és lapmentő tünnyért. Fogadd-há-lám-azért!” enckl V. László király Hunyady Lászlónak.

8256. 1850. A kívánt hiteles bizonyítványt lehetetlen volt még eddig kieszközölni. Egészzen másfél van a mi járásunk. De, mint mondtak, nincs is rá szükség. A korpus delicitus okvetlen oda kell szállítani minél előbb, nehogy késő legyen, s mig könnyen lehet rajta segíteni. — Hát különben a vasmegei kilátások még most sem derülnek?

8256. Décs. P. F. Női kezektől eléggé ügyes rajzok, de sajnálatlalt értették kebelbeli rajzolóinkot, hogy az elő- és háttér teljes hiányánál fogva cizleinkra nem használhatók.

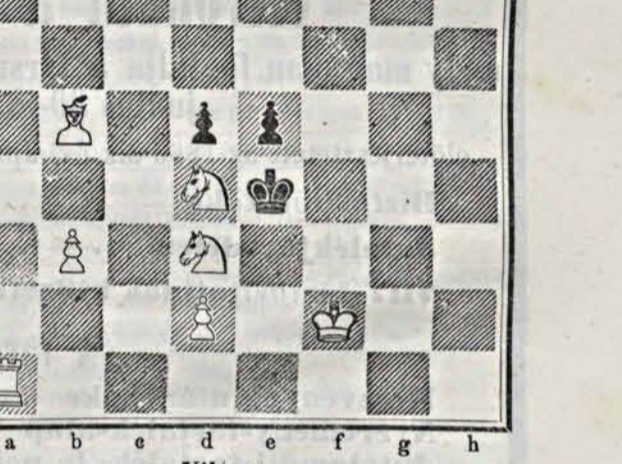
8257. II. Rakóczy. Mentse ki vakmerőségemet a 16 év, melynek határain még tal nem léptem — mondja én. Teljesen kiment, a boldog viszton látásig — tiz év múlva. Akkor a V. Ujság 28. s ön 26 éves lesz. Mindkettőre névbe a legszűkebb kör.

8258. T. Bada. B. A. A levél nem vezett el, itt van mindentől. De még tüzetesen nem olvashatuk el tartalmát. Előbb utóbb meglesz.

8259. Egy tiszaparti halászegylet. A jó szándékú egyebet még alig ismerhetünk el. Az ebből való hang még csupa öntudattal, eltautit modorossággal, sőt az inventio is csupa rememintésként szülemény. Hosszas gyakorlat után fejlődhetik ki csak az egyéni sajátság és önállóság, ha a hivatás és t-hetség forrása idő előtt ki nem apad.

SAKKJÁTÉK.

334-dik sz. f. — Gr. Pongrácz Arnoldtól (Nagy-Szombatban). Sötét.

Világos indul, s 3-ik lépésre matot mond.

A 329-ik számú feladvány megfejtése.

(Rakovskyy Aladártól. — Szerző megfejtése szerint.)

Világos.	Sötét.	Világos. A)	Sötét.
1. Hf1—g3	Bh2—e2 A)	1.	Bb6—a6:†
2. Vh6—d6†	Bb6—d6:	2. Vh6—a6:	tetsz. szer.
3. Fd1—b3†mat.		3. Fd1—b3†mat.	

Helyesen fejtették meg. Veszprémben: Fülöp József. — Harasztiban: Gr. Festetics Benno. — Pozsonyban: Csery Gábor. — Debreczenben: Z. I. és Z. L. — T.-Abdón: Weisz A. — Miskolcon: Czente József. — Eperjesen: Brósz Károly. — Veszprémben: Terray Pál. — Jász-Kisbény: Galambos István. — Szarvatakon: Farkas Bertalan és Czibe István. — Pesten: Rakovskyy-Vagyon Judit.

Rövid értesítés. A mult számunkban közölt 333. sz. feladványban b4-re világos gyalog álltandó.

Nyílt tér.*

(Előfizetői panasza.) Két vagy három évvel ezelőtt egyik gazd. egyesületi gyűlésünkben, Reischer Endre 8 kötetes gazdasági könyvére vonatkozó előfizési felhívás fordulván elő, arra mind az egyesület részére, mind velem együtt több a gyűlésen jelen volt tagok 8 ftal egyenként előfiztünk.

Ezen előfizetés folytán csakhamar megküldött Galgóczy „Mezei gazda” című könyve, mely nekem már 10 év óta megvolt, s melynek mostani újabb kiadásában 80 kr. az ára, holott nekünk azt Reischer Endre ur 1 ftbba, és a postán fizetett 30 v. 40 krba küldte meg; küldött ezen kívül Reischer ur a „Falusi könyvtár”-ból két kis füzetet. Ennyi, mit 8 ftért kaptam, a nélkül, hogy Reischer ur hirdettet munkájáról előfiztőinek bármilyen említés tenne. — Hogy az ilyen eljárás az irodalom pártolásának, s írói hitelnek előnyére van-e? feleljen Reischer Endre ur. — Szatmár, május 18. 1866. — A szatmármegeyi gazd. egyesület egyik tagja.

* E rovatban közölt cikkekért csupán a sajtóhatóság irányában vállal felelősséget az szerk.

TARTALOM.

Gróf Kun Gothárd (arckép). — A cserhámi leány. — A tenger szörnye (hét képpel). — A szászvárosi magyar gimnázium (képpel). — Képek a hazai népeletről: Hogyan terem a magyar huszár? (képpel). — Asványi herceg és bányáipar (vége). — A szakál. — A szilicei híres barlang is elpusztult! — Biztosítási versenyzés. — Egyéb hírek. — Tárház: Irodalom és művészet. — Egyházi és islel. — Közlekedés. — Mi újság? — Adakozások. — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Nyíltér. — Heti naptár.

Felölös szerkesztő Pákh Albert. (Lak. magyar-utca 1. sz.)

Hónap- és hetinap	Katholikus és Protestáns naptár	Görög-orosz naptár	Izraeliták naptára	N a p			H o l d		
				hossza	kél.	nyug.	hossza	kél.	nyug.
27 Vasár	6 I Sz. hárv.	6 Sz. hárv.	15 BPünk vas.	13	65 52	4 11 7 44	222 53	5 43	3 13
28 Hétfő	Vilmos, Germán	Emil	16 BPünk hétfő	14	66 50	4 10 7 44	234 43	6 40	3 45
29 Kedd	Maximin	Isák hitv.	17 Adronik	15	67 47	4 10 7 44	246 36	7 35	4 22
30 Szerd.	Ferdinánd kir.	Nándor	18 Kant. János	16	68 45	4 9 7 45	258 36	8 28	5 2
31 Csüt.	Urnap. Petrona	Angela	19 Patríciaus	17	69 42	4 8 7 48	270 43	9 15	5 47
1 Pént.	Nikodemusz név.	Nikodem	20 Thalleaus	18	70 40	4 7 7 49	281 57	este	regg.
2 Szomb.	Erasmus, Bland	Marcel	21 Konstantin	19	71 37	4 6 7 49	295 32	10 38	7 55

Hold változásai. ☉ Holdtölte kedden 29-kén, 2 óra 34 perczkor délután.

HIRDETÉSEK.

Cs. kir. szab. **Riunione Adriatica di Sicurtá.** (Adriai biztosító-társulat.)

Alapított Triestben 1838-dik évben.

Kivonata a 27-dik zárszámadásnak,

mely magában foglalja a társulat vállalatát 1864-dik évi július 1-től 1865-dik évi június 30-ig (az életbiztosítások kivételével)

előterjesztett az 1866-dik évi április 25-én Triestben tartott részvénytársulati közgyűlésen.

Biztosított tőke	594,314,667 ft. 68 kr.
Jutalékjövdelem	3,763,535 ft. 83 kr.
7117 biztosítottak kifizetett kártérítések	2,279,891 ft. 06 kr.

A társulat kezességi vagyona:

Részvények utáni tőke	4,000,000 ft. — kr.
Nyeremény-tartalék-alap	221,470 ft. 26 kr.
Jutalomdíj-tartalék, le nem járt biztosításokért	3,647,118 ft. — kr.
Folyó jutalékok s kamatbevételek körülbelül	4,300,000 ft. — kr.
Összesen	12,168,588 ft. 26 kr.

Miként az itt felhozott számok mutatják, a **Riunione Adriatica** a lefolyt üzletévben, daczára a tetemesen szaporodott versenyzésnek, nemcsak hogy üzleti kifejlődésében lépést nem tartotta volna, hanem inkább a legkeveset elvárható előmenetelnek örvend.

Ezen eredmény nemcsak a közönség elismerésében — hogy a biztosítások jótékonyaságához tömegesen járuljanak — központosul, — hanem azon bizalomnak is, melynek a Riunione szilárd kezelése s a kártérítési ügyek gyors elintézésében fekszik, tulajdonítható (mert a társulat keletkezése óta 1865-dik évi június 30-ig nem kevesebbet mint **37 millió forintot** fizetett ki); s ide járul még az is, hogy a t. cz. biztosító közönség kielégítésére folytonosan **12 millió forintnyi** kezességi tőke áll rendelkezésére.

Az alulirt országos főigénykötség batorodik ennél fogva a biztosító-intézetek jótékony működésére egyáltalában, de különösen az általuk képviselt társulatot a t. cz. közönség szíves figyelmébe azon hozzáadással ajánlani, hogy **szilárdságukkal** összeegyeztethető lehető legjobb jutalomdíjak mellett biztosításokat elfogad:

- a) **Az emberek életére,** tőkerekre, nyugdíjak s járadékokra, az életben fizetve és a biztosítottak halála után, a társulatnak a nyeresémben részesítésével, vagy a nélkül, gyermekek felruházására, egy bizonyos előre meghatározott életkor elérése után kifizetve, katonafelmentési díjakra sat.
- b) **Tűzkárok ellen,** (villám által okozottak ellen is), lak- s gyári épületekre, ingóságokra, gépekre, árukészletekre, nyers és munka alatt levő terményekre, mezői természetnyenyekre és marhaállásra.
- c) Gyárak gőzkazánjainak szétrobbanása folytán támadható **károk ellen,** a világosításul szolgáló gáz felrobbanása által épületekben vagy ingó javakban történhető **károk ellen.**
- d) Vizen vagy szárazon szállított javakat érhető **elemi károk ellen.**
- e) **Jégkárok ellen,** mezői természetnyenyekre s kerti veteményekre.

Biztosítási ajánlásokra minták, jutalomdíj-mutatótáblák, életbiztosítási tervek sat. a főigénykötség irodájában Pesten, Deák Ferenc-utca 12. sz. a. 2. emelet, valamint hazánk nagyobb városok fő- s kerületi ügynökeinél, s a vidéken ingyért szolgáltatnak ki, s minden tudakozásra kellő felvilágosítással szolgál

az országos főigénykötség Pesten
Konn. Sebastiani.

Első rendű éremmel és cs. kir. elismerő okmányokkal Pesten kitétetett egybefoglalt amerikai

KASZÁLÓ-ARATÓ-GÉPEK.

Szerkezetük könnyű és szilárd, hatásuk, úgy takarmánycsészésre mint gabnaratásra kiténő, két központosul jó lovat igényelve, és

országos kizárólag szabadalmazott

Nyomtató-gépek

minden gabnanelem való, nyomtatnak tisztán, minden szemérsértés nélkül, fele költség megtakarítással, legkeveset elvárható és legalkalmasabb módon.

Kaphatók: Kacholmann Károly Szalmász, Vihnyei gépgyáraknál, Unger Antal úrnál Pesten; Tóth Lajos és társa uraknál Debreczenben; Mader G. E. úrnál Pozsonyban, egyévi kezeskedés mellett. Ábrázolatok és utasítások bérmentve letelekve bérmentve kizsoltatnak. 1639 (2-6)

Legújabb találmány! **Varázs-fényképek.**

Meglepő és érdekes mulatság. 1 kettős boríték 6 kép tartalommal 60 kr. Nagyítógépek (Mikroskope) 6 ft. Nagyobbszerű mikroskopek 10 ft. és feljebb. Legújabb szerkezetű vámsúly-levelemérleg 1 ft. Magnesium-sodróny (1 láb) 10 kr. Finom szemüvegek, acél és szaru foglalvánnyal 1 ft., 1 ft. 50 kr., 2 ft. szemüvegek ezüst foglalvánnyal 3 ft., legerősebbek 5 ft. ezüst szemüvegek foglalvány nélkül 3 ft. arany szemüvegek könnyű foglalvánnyal 5 ft. Roccoco (Pince-nez) kantsuk foglalvánnyal 1 ft. — 1 ft. 50 kr. Roccoco békateknő foglalvánnyal 3-5 ft. Roccoco acél foglalvánnyal 1 ft. 50 kr., 3 ft. Roccoco ezüst foglalvánnyal 3 ft. 50 kr., 5 ft.

Színházi látások, egészen tiszta színvörös (achromatisch) üvegekkel különféle foglalvánnyal 5 ft. 30 ftig. Kettős tábori látócső (Binocles) 15 ft. 40 ftig. Finom távcső 5 ft. 30 ftig. Erőz és kénes légmérők (Barometers), hőmérők (Thermometers), időmérők (Chronomen), rajzó-eszközök, kéz-üvegek (Loupes), bor-, must-, ecet- és pálinka-fokmérők, stereoskopek sat., a legújabb árakért kaphatók s ajánlatnak

CALDERONI és TÁRSA

látóeszközök által Pesten, a váci-utczában.

Kijavítások a leggyorsabban s legjobban eszközöltenek.

Összerű színházi látócső és távcső illendő felülettel ujakkal becséreltetnek. 1544 (10-10)

Levelelbeli megrendelésekre a legnagyobb gond fordítatik.

Hirdetmény.

A mezőtéri, szolnoki országútban, közvetlen a vasúti indóház szomszédságában, pusztá Póá fekvő Csali nevű család s meléképületei, a hozzá csatolt italmérségi joggal és 40 hold L. osztályú szántófölddel a közbiratóság által eladatul határozottat, melyre árverési határidőül f. év június 12-ik nap d. n. 3 órája a helyszínenre tüzetik ki. Az árverési akaratok magok: 1500 ft. o. é. bírsággal és 1000 ft. bírsággal. Alulirttal az eladási feltételek felül postán bérmentve, vagy szóval pusztá Pón értekezhetni. 1628 (2-3)

U. p. Mező-Túr. **JÓSA JÁNOS** mint meghatalmazott.

Csipke-kendők, Csipke-beduinok és Csipke-rotonde-ok

1660 (2-6) nagy választékban és igen jutányos árért kaphatók

GABANYI és TÁRSÁNÁL Pesten,

Dorotya-utca új-háznegyszög.

Ugyanott minden a csipkefélék szakába vágó áruknak kivül kaphatók még igen csinos zuv-íngék fehér mellből s finom fekete csipkefélékből minden megkivátatott formában s a legcsinosabban feldisiztve szinte a legjutányos árért.

Rendkívüli előfizetés a legelterjedtebb magyar politikai lap,

Politikai Ujdonságok

négy vagy hét hónapi folyamára.

Az előfizetési feltételek e rendkívüli alkalommal következők:

1. Csupán a Politikai Ujdonságokra:

Mostantól, azaz: az előfizetés beküldése napjától kezdve szeptember végeig (postán vagy Budapesten házhoz küldve) 2 ft. — kr. Mostantól kezdve december végeig 3 ft. 50 kr.

2. A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok testvérlelapok együtt:

Mostantól kezdve szeptember végeig 3 ft. 50 kr. " " december végeig 6 ft. — kr.

A pénzek bérmentes küldése kérétek. — Mindeu 10 példányra egy tiszteletpéldány.

Pest, május 10-én 1866.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok kiadó-hivatala (Pest, egyetem-utca 4. szám.)

Első Rákos-Palotai ÁSVÁNY-GYÓGYFORRÁS.

Az itteni orvos urak által szerzett tapasztalatok folytán, valamint

BALASSA J.

egyetemi tanár és udvari tanácsos ur,

nem különben **ROZSAY JÓZSEF** főorvos ur által eszközölt kísérletek alapján, az „első Rákos-Palotai gyógyforrás” következő betegségekben használtatott a legjobb sikerrel, egyminél: 1. Az emésztő szervek zavart működésénél. 2. Az összes takarítók hurutos lobos állapotánál. 3. Az alhasi pangásból származó máj és lép nagybővödésénél. 4. A bugyolyag és méh idült lobjainál. 5. Taplálási zavarokból származó vérhiánynál. 6. Görvélyes, angolkóros, sápkóros és aranyeres bántalmaknál.

Ezen ásványvíz foraktára létezik

Goldzieher és Prager-nél

Pesten, 3 koroná-utca 6. sz. a.

Ugyazinte kapható minden fűszerárúsnál Pesten. 1617 (5-6)

A harczterek földképei.

(50 kr. egy-egy földkép.)

Heckenast Gusztáv kiadásában Pesten (egyetem-utca 4. sz.) a következő megjelent földképek ajánlatnak megszerzésül azoknak, kik a gyaníthatólagos harcz-színhelyéről szemlélt ismerethöz jutni akarnak.

- Európa földképe.
- Lombardia és Venecze.
- Olaszország és Dalmácia.
- (Német szövetség (Közép-Európa).
- Poroszország és a hozzá kapcsolott tartományok.
- Ausztriai birodalom.
- Tirol- és Steierország és Illyria.
- Cseh- és Morvaország s az ausztriai Szilézia.

(Az egyes térképek magassága 17 1/2 hüvelyk, szélessége 24 hüv.)

Figyelemztetjük a t. cz. közönséget, hogy ezek az egyedüli kimerítő kiállítás magyar nyelvű térképek.

Ára egy-egy térképnek 50 kr. Ha legalább 4 térkép rendeltetik meg egyszerre, a szállítás fagonyon, bérmentve történik. — A pénzek beküldése bérmentve kérétek. 1666 (4-6)

Valódi Veuve-Cliequot-Ponsardin

PEZSGÖBOR,

melynek raktára egyedül s kizárólag nálam létezik — ezután is a legkiválóbb minőségben mérsékelt árért nagyban és palacszkaszámra kapható

MALVIEUX C. J.

Pest, Dorotya-utca. 1624 (4-4)

Még nem volt végkiárulás

oly szokatlan jutányos áron, mely a t. cz. közönségnek oly rendkívüli kedvezményt nyújtott volna, mint a

jelen pesti vásár ideje alatt, régi színházterem, báró Sina-ház 1. sz.,

hol egy csódtömegtől átvett rumburgi és hollandi vásznak, rumburgi asztalmenük, törülközők, kanavászok, 2000 tucat gyolcs és batiz zsebkendők, 22,000 darab legszebb rumburgi vászonból készült férfi- és női-íngék, melyek jeles minőségűk és olcsóságuknál fogva híresek,

értékük fele áron

valódi és hamisítlan vászon és igazi rófmértékű jótállva, elárussítatnak.

A vásznak ára:	
1 vég 30 rőfös lenvászon, becsára 15 ft., most csak 7 ft.	
1 vég 30 rőfös fehér fonalvászon, becsára 16 ft., most csak 8 ft.	
1 vég 30 rőfös jó kézfónatu vászon becsára 18 ft., most csak 9 ft.	
1 vég 30 rőfös különösen jó creas-vászon, becsára 20 ft., most csak 10 ft.	
1 vég 30 rőfös jó rumburgi vászon, becsára 25 ft., most csak 12 ft. 50 kr.	
1 vég 30 rőfös kiténő rumburgi vászon férfi-íngekre, becsára 30 ft., most csak 15 ft.	
1 vég 40 rőfös hollandi czérnavászon, becsára 28 ft., most csak 14 ft.	
1 vég 40 rőfös rumburgi czérnavászon, becsára 30-36 ft., most csak 15-18 ft.	
1 vég 48 rőfös valódi hollandi szövet, becsára 36 ft., most csak 18 ft.	
1 vég 50 rőfös valódi írlandi szövet, becsára 44-50 ft., most csak 22-25 ft.	
1 vég 50 rőfös szövet különösen jó és finom, legalkalmasabb férfi-íngekre, becsára 60-80 ft., most csak 30-40 ft. a legfinomabb.	
1 vég 50 és 54 rőfös rumburgi szövet a legnehezebb kézfónatu fonalból készitve most csak 20, 24, 28, 32, 36, 40-50 ftig a legfinomabb.	
Orosz vászon férfi nyírruhának, rőfe 50, 55, 40-50 krig a finom.	

Zsebkendők ára:	
1 tucat középnagyságu vászon-zsebkendő ára 2 ft. 50 kr., 3 ft. 50 kr.	
1 tucat nagy rumburgi vászonzsebkendő ára 4, 5, 6, 7 ftig a legfinomabb.	
1 tucat igen finom francia batiz-kendő ára 4, 5, 6, 7, 8 ftig a legfinomabb.	
1 tucat fehér damast kávékendő ára most csak 2 ft. 50 kr.	
1 rumburgi damast asztalteríték 6 személyre ára most csak 4, 5, 6, 7-8 ftig a legfin.	
1 rumburgi damast asztalteríték 12 személyre ára most csak 9, 10, 12, 14-16 ftig a legfinomabb.	
1 tucat damast törülköző vagy damast asztalkendő ára most 5, 6, 7, 8 ftig a legfin.	
1 tucat jó konyha-törő ára 2 ft. 50 kr.	

Férfi- és női-íngék ára:	
A legszebb színes férfi-íngék ára 2 ft., 2 ft. 50 krig a legfinomabb.	
Férfi-íngék a legjobb rumburgi vagy hollandi vászonból, igen jó szabásu, dbja 2 ft. 50 kr., 3, 4, 5 ftig a legfinomabb.	
Férfi-gatyák igen tartós vászonból, félmagyar 1 ft. 50 kr., egész magyar 1 ft. 80 kr. dbja.	
Női-íngék rumburgi vagy hollandi vászonból, sima 1 ft. 60 kr., hurkolt 2 ft., finoman himzett 3 ft. 50 kr. — 5 ftig a legfinomabb.	
A legszebb gypju ággyterítők darabja 5 forint.	
Valódi francia kashemir asztalterítők legszebb színnyomattal, darabja csak 5, 6, 7, 8, 9-10 ftig a legfinomabbak.	
Valódi francia kashemir ággyterítők legszebb színnyomattal darabja most csak 5, 6, 7, 8, 9-10 ftig a legfinomabbak.	

Mesés olcsó áron adnak el 1/4 és 1/2 széles vásznak lepedőkre varrás nélkül, vászon és pamut-csuvát, és canavász kávékendők.

Megrendelések a pénz bérmentes beküldése vagy postal utánvétel mellett a legteljesebb mértékben teljesítetnek. A levelek ekép czimzendők: „METH S. Pesten, régi színház-tér 1. sz. a.” 1678 (1-4)

Pesti biztosító-intézet.

Miután mezői természetnyenyekre — mint: kukoriczára, minden, nemü elegre, biviczre, repczére, hüvelyes-veteményekre, kölesre-kenderre, lenre, lenmagra nézve jelentékenyen leszállítottuk a

jégbiztosítási díjtételeket,

ezenkivül t. feleink irányában, kik másnemü földterményeiket is nálunk biztosittatják, elhatároztuk tavalyi nagyon mérsékelt

dohánybiztosítási jégdijainkat

ez idén is alkalmazni, és a váltóvali díjuztetést különös kedvezményül az e nemü biztosításoknál is elfogadni.

Közelebbi értesítéssel képviselteink szolgálnak. 1671 (2-2)

Pest, május 15-én 1866.

A „Pesti biztosító-intézet” igazgatósága.

GOZSDU, elnök. **SÁNDOR,** vezénylő igazgató.

TRUPP és STRUSCH

első magyar

VARRÓGÉP-GYÁRI RAKTÁRA

Pest, nádor-utca 20-dik sz. a., a Széchenyi-tér sarkán.

1594 (4-1)

Ezennel bírák vagyunk a t. cz. családok és úrúrnok tisztelettel jelenteni, hogy a fentebbi czég alatt egy varrógépgyártást állítottunk fel. Amerikán, Páris, London és Németország legnagyobb gyáraiban szerzett tapasztalásaink azon kellemes helyzetbe hoznak, színtől jó és tartós munka mellett a gépeket 20%-kal jutányosabban előállíthatni mint a külföldi gyárosok. — A gépek tartóssága valamint a t. cz. közönség megnyugtatóra 2 évi írott biztosítékot nyújtunk s egyúttal ovakodásra intünk oly ügynököktől, kik a vevő kezesgetésére 5 évi jótállást ígérnek, mit azért sem tehetnek, mert még Amerika leghíresebb és legnagyobb gyárai is csak 1-2 évi jótállást nyújtanak.

Ez alkalommal tudatjuk a t. cz. közönséggel, hogy varrógépek egyes alkatrészei, úgymint diszítési láncolatvarrók, szegők, szalagfogalók, szalagfelvarrók, kappszegők, zsinórvarrók sat. készletben tartatnak, valamint mindenféle javításokat jutányosan vállalunk. Raktárunk el van látva továbbá varróú és ezernafélékkel, s elvállalunk minden varrási munkákat a lehető legjobb feltételek mellett.

A varrásban oktatás ingyért eszközöltetik.

Tisztelettel
TRUPP és STRUSCH.

KÁNYA JÓZSEF

(előbb Böhm és Kánya)
Pesten, József-tér 10-ik sz. a.,
ajánlja

minden évszakra
dúsan ellátott
legújabb bel- és külföldi
női-divatáru
raktárát.

1608 (6-12)

VAS-MINIOM AUDEGHEM-TŐL

(Eisen-Mennig) 1668 (8-5)
14 éremmel s tiszteletteljes megemlé-
tésekkel kitüntetve.

Tiszteletteljes megemléssel az
1862. évi londoni világkiállításon.
A vasminiom festékanyag, különösen tar-
tóssága, ártalmatlansága s rendkívüli meg-
gazdálkodás és szaporasága által tünteti
ki magát a vas- s érczek bevonására.
Prospektus és minta kapható: Henri Van-
der Elst úrnál, Ó-Budán 103-dik sz. alatt.

Vásárlóim száma az osztrák tartományokban, ide- értve Magyarországot is, már is \$500.

Több kitüntetésnek tulajdonosa. Szállít minden irányb. n.

A cs. kir. orsz. szab. vászon- és asztal-készületek gyári raktára:

Bécs, Kärntnerstrasse Nr. 27, im Eck-Gewölbe.

Tessék mindent elolvasni!

A bel- s külföldön tetemes szállítási végett ismeretes

„KAROLY főherczeghez” czimzett

FOGL E-féle vászon- s kész fehéreműek

gyári-raktára:

Bécs, Kärntnerstrasse Nr. 27., im Eckgewölbe der Himmelfortgasse,
a t. cz. vidéki közönségnek rendkívüli alkalmat nyújt a legnehezebb gyári készit-
mények, hasonlíthatlan s a szakértők előtt a bámúlásig oleo árakoni bevérsáadásra.
Levélbeli megkérésre, a pénzösszeg beküldése, vasnti- vagy postai utánvét
mellett a megrendelt tárgyak bárhová elküldetnek.
Jótállás mellett s legújában ismét tetemesen leszállított árakért kaphatók:

Rumburgi vászon férfi-ingek: (a nyakbőség megkívántatik) 1 1/2,

2, 3, 4, 5 ftig a legfinomabbak.

Rumburgi vászon női-ingek: simák 1 1/2-2 ft., himzették, ráncz-
mellel 3 ft., 2 ft. 50 kr., finomabbak s
himzették 3 ft. 50 kr., legfinomabbak gazdag himzéssel s valódi cipkebetéte-
lekkel 4, 5, 6 ftig.

Női korsesték finom perkából 1 1/2, 2, 2 1/2, 3, 3 1/2 ftig; batiz-perkáiból, gazdag
himzéssel 4-5 ftig.

Férfi gatyák 1 ft., 1 ft. 50 kr., 2 ft. 50 kr.—3 ftig a legfinomabbak (magyar, német
s francia szabásnak).

30 rőf színes ágynemű 7, 8, 9, 10, 12 ftig a legjobbak.

Nyak-gallérok urak számára, tucratja 2, 2 1/2, 3 1/2, 4 ftig a legfinomabbak.

1 tucrat ezérna férfi-harisnya a legfinomabbak s legjobb minőségűek 4, 5, 6,
8 ftig (f. hér s színesek).

12 db. vászon zsebkendő 1 ft. 50 kr., 2 ft.; nagyjobbserűek 2 ft. 50 kr.; színesek,
valamint fehér ezérna batiz-zsebkendő 3 ft. 50 kr., 5, 7, 9 ftig a legfinomabbak.

12 db. törülköző- vagy asztalkendő 5, 6, 7 ft. 50 kr.—9 ftig a legfinomabb damasz.

30 rőf kézi fonalvászon fehérített vagy fehérítetlen kettős ezérnavászon 7 ft.
50 kr., 9 ft. 50 kr., 11, 13, 15, 18 ftig a legszebbek.

40-42 rőf kítűnő vászon (ágyneműre vagy 12 db. női ingre) 14, 16, 18, 22, 24 ftig
a legszebbek.

50-54 rőf legjobbféle rumburgi vagy hollandi vászon (kézi fonat 1/4 szele)
20, 25, 30, 35, 40, 50, 60 ftig.

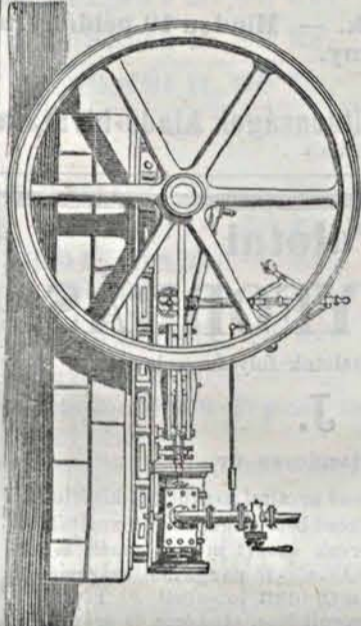
Orosz vászon testgyakorlók számára vagy férfi nyári öltönyökre, rófé 25, 30, 35,
40, 50, 60 krig.

Ingek, melyek a testhez nem jól állanak, visszavetnek. 50 forintnyi bevérsáadásnál
12 db. asztalkendő ingyért adatik.

A levelek ekép } An die Leinen- und Wäschefabrik Wien, Kärntner-
strasse Nr. 27, im Eckgewölbe der Himmelfort-
gasse, „zum ERZHERZOG KARL.“

Karlsbadi természetes ásványvizek szállítása.

A karlsbadi ásványvizek nem ritkán a esodálatosságig határos gyógyereje sokkal
ismereteseb, hogysen annak további magasztalása szükségesé válnék. Ez több évszázá-
donati tapasztalások igazolványa és megtörtént dolog. Hogy ezen ásványvíz, mely
betegség esetében használandó, — az egy dr. Mannl által szerkesztett külön füzetben
részletesen ismertette van, mely kívánatra mindenkinek ingyért és bérmentesen küldetik
meg. — Karlsbad minden forrásvízei szállíthatók, de különösen a mühlbrunn, schloss-
brunn s bugyoforrás (Sprudel) egész s fél palackokban a legnagyobb mérvben szállít-
tatnak. Minden megrendelés ásványvizekre, bugyogásra, bugyogászappon s bugyogó-
szelvényekre a nagyobb városok raktárai, valamint közvetlen az ásványvizek szállítási
igazgatósága által Knoll s Mattoni Karlsbadban (Csehország) és Bécsben (Maximilian-
strasse Nr. 6) a legpontosabban eszközöltetnek. 1866 (6-6)

SZABÓ FERENCZ,

gépész,

ajánlja magát mindenféle

malmok építésére,

ugymint: víz-, gőz-, lő- és szeléreder egyszerűs mind

ajánlja ujonnan föltalált

buzakoptató gépeit,

melyek szakértő emberek által a legjobbaknak

ismertettek el; továbbá mindenféle

javításokat

czélszerűen végez, s a megrendelő kívánatára

tervekkel is szolgálhat.

Gyár: 5 pacsirta-utca 3-ik sz. a.

PESTEN. 1876 (1-3)

Kítűnő

s jó varrásu kész fehéreműeket,
valamint mindenféle vásznak a bel- s külföld legelső gyáraiból
tisztelettel ajánl

HUGMAYER ÉS MICHAILOVITS

RUMBURGI VÁSZNON-RAKTÁRA

„A PROFÉTAHOZ”,
Pesten, városháztér. 1670 (3-12)

patkányok s egereknek,

egy es. kir. kizár. szab. patkány- s egérgusztító szer által gyertya formában.
Egy darab ára 50 kr. a. é.

Valódi minőségben kapható:
PESTEN: Török József gyógyszerész úrnál, király-utca 7-ik sz. a.,
továbbá:
N. Beeskerek: Nadelkovits. — Csakortonyan: Kárász A. — Eperjesen: Zsembery J.
— Jassenova: Dudovits J. — Keszthelyen: Wünsch F. — Kolozsvart: Wolf J. —
Pozsonyban: Scherz Fülöp. — Sopronban: Pachhofer, — Soborsin: Franke A. Va-
rasdon: Halter D. F., — Verőczen: Bész J. K. uraknál. 1644 (4-17)

Lég-víz (Luftwasser)

mely különösen aranyér-betegségeknek rendszer használatra ajánlható; megbesülhet-
len hatást gyakorol továbbá a szokványos főfájások, fejköszvény, mellszorongás,
emésztési tehetlenség, altesti bajok, búskomorság, dugulás, s az epeelkülönítés
háborgatása esteiben.

1 palaczk ára 40 kr.

Valódi minőségben kapható: Pesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész úrnál,
király-utca 7-dik sz. a. 1645 (5-17)

Pest, június 3-án 1866.

Előfizetési feltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. —
Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupan Politkai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságokat illetőleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyezer hasáboztott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri ígátásnál 10 krba;
háromsor- vagy többszöri ígátásnál csak 7 krba számítottik. — Külföldre névze kiadó-hivatásunk számára hirdetésményeket elfogad, Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M. Frankfurtnak:
Jaeger könyvkereskedő; Břesben: Oppel Alajos. — Bélyeg-díj, külön minden ígátás után 30 ujkr.

Wéber Henrik.

(1818-1866.)

Május hó 16-ának délutánján a képző-
művészeti társulat küldöttsége, egy gyászoló
fiatal özvegy kis gyermekével és közel roko-
nok és barátok szomoruan seregeltek a ko-
rán kimult Wéber Henrik koporsója köré.
Alig hisszük, hogy e név olvasóink előtt
idegen hangzásu lenne; ő magyar festé-
szeink egyik képzetebbe volt s alig van
terem, melynek falát jeles képe „Hunyady
Mátyás Budára vonulása” nem ékítené.

Wéber Henrik 1818-dik évi május 24-én
született Pesten. Atyja közbecsülésben állott
kereskedő volt, ki a kis Henrik-
ből mindenkép tudós férfit akar-
ván képezni, korán a könyvek
mellé szolgált. Henrik örömet ta-
nult, de még örömebb rajzolta
be könyve lapjainak szegélyét
képzelmé phantastikus alakjaival,
ha pedig egy-egy képes könyv
akadt kezeibe, órákig ellapozga-
tott benne. Atyja, észrevéve a
gyermeknek a rajzolás iránti haj-
lamát, egy alkalommal rajzmes-
terrel lepte meg. Rövid idő alatt
oly nagy haladást tett a rajzo-
lásban, hogy mestere a leg-
sebb reményeket táplálta iránta.

— A gymnasiumi tanfolyamot
1834-ben befejezvé, az ifju előtt
állott a pályaválasztás nehéz
órája; érezte, hogy a művészi
pálya számtalan tövissel van
megrakva, de azért kijelenté szü-
löinek, hogy a bécsi képzőművé-
szeti akademiát ohajtaná látog-
gatni. Atyja e vágyát nem elle-
nezte és a fiatal, alig 16 éves
Wéber Henrik édes ábrándok
közt indult Bécsbe, ifjusága ró-
zsaszinben festé le előtte a mű-
vészvilág dicsőségeit. Szorgalma-
san látogatta 1835-től a képző-
művészeti akademiát, és noha
szabad ideje alatt rajz-órákat

adva és egy bécsi könyvnyomdában rajzolta, ke-
reste is az élet fenntartására szükséges esz-
közöket, rövid időn az akademia legjelesebb
tanítványai közé küzdötte föl magát. Ki-
tartó szorgalommal rajzolta vázlatait és
tanulmányozta kedvenc tárgyát, a törté-
nelmet, melynek megkapóbb alakjai élénken

foglalkoztaták fogékony lelkét. 1837-ben az
akademia tanárai mint legméltóbbnak, neki
ítélék a báró Gundeltól a történelmi szakra
alapított első díjat, mely kitüntetés nem kis
ösztönül szolgálta a fiatal művész dicsőség-
vágyára.

Az akademiában eltöltött négy év után
már mint festő látogatta meg szülőföldét, ro-
konai, ismerősei tártkarokkal fogadák és szá-
mos arczképre kapott megrendelést. De ugy-
látszik, az arczképfestésben nem talált nagy
örömet. Nemsokára ujra fölvette vándor-

WÉBER HENRIK!

botját, utazásának czélpontjául a múkincek-
ben gazdag Münchent tűzvéni ki; itt is huza-
mosabb időig látogatta a képzőművészeti
akademiát, 1841- és 1842-ben pedig számos
kirándulást tett a szomszédos Tyrol és
Sveicz gyönyörű vidékeire, hogy a leghívebb
forrásból, az öröksép természetből merit-

hesse tájképfestői tanulmányait. 1846-ban
ismét nagyobb művészi körura indult Mün-
chenből; Velence, Florenz, Róma oly he-
lyek voltak, melyeken már rég titkos áhitat-
tal andalgott az ifju lelke, és most alkalma
volt mindazon műremekeket saját szemével
látni, tanulmányozni, melyek fölött a világ
legelső művészeinek halhatatlan szelleme
lebeg; bejárta Velence és Florenz galleriáit
és álmétkodva nézte az örökváros múkin-
cseit... a művész álmai szépek, csak az
a kár, hogy elérhetlenségükön fogva oly-
kínzókn. Huzamosabb ideig tar-
tózkodván Rómában, szorgalom-
mal tanulmányozta és másolta a
nagy mesterek műveit. Itt készíti
azon szép festményének vázát is,
melyet a pesti műegyesület 1855.
évi műlapjának választván, „Hu-
nyady Matyas bevonulása Bu-
dára” czim alatt ezer és ezer
példányban köre nyomtatott.

Wéber Henrik szellemi kin-
csokkal megrakottan tért vissza
olaszországi hosszas tartózkodása
után szülőföldére, és állandóan
megtelepült Pesten. Művészi hire
megelőzte, úgy hogy számos
arczképre és egyéb művekre
kapván itthon megrendelést, nem
kényszerült több más festésünk
szomorú példájára külföldre vo-
nulni vagy a megélhetés keserű
harczát küzdeni. E mellett szor-
galmasan dolgozott eredeti kom-
pozícióin, melyek nem egy család
teremének képezik ma hazánkban
díszét. Számos jobb műve közül
különösen kiemelendők: „Sala-
mon király a börtönben.” — „Ju-
dith és Holofernes” — „Aratói
ünnepély” — „Mátyás a juhász-
néval” — „Rebekka” — „Jézus
a gyermekek közt” — „V. Ferdin-
ánd király megkoronázatása
Pozsonyban” — „A haldokló dalnok” stb.
1858-ban a szerelem rózsalánca éltét egy
kedves, szelleműs hölgygel, Calderoni
Annával füze össze, mely boldog házasságá-
nak gyümölcse kiskora fia Henrik, kibén
az atyának minden öröme, boldogsága ösz-
pontosult.